

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMO

SMART Česko

Strategický dokument SMART Česko v Mikroregionu Novoměstsko

Zpracovali: Hubáčková Irena, Turková Helena, Ing.

Obsah

1. Úvod	4
1.1	Stručná informace o oblasti Mikroregionu Novoměstsko 4
1.2	Základní informace o strategii 5
1.2.1	Kontext vzniku a existence strategie5
1.2.2	Účel strategie6
1.2.3	Uživatelé strategie8
2. Analytická část	9
2.1	Skladba, území DSO 9
2.2	Účel vzniku DSO, orgány a kompetence svazku 11
2.3	Rozpočet 13
2.4	Obyvatelstvo 14
2.5	Lokální ekonomika 15
2.6	Školství 16
2.7	Zdravotní a sociální služby 17
2.8	Infrastruktura 18
2.9	Životní prostředí a odpadové/oběhové hospodářství 18
2.10	Meziobecní spolupráce 19
2.11	SWOT Analýza 19
3. Strategická část	21
3.1	Vize a základní strategické směřování21
3.1.1	Logika intervence, hierarchie cílů 22
3.1.2	Vize, globální cíl a strategické oblasti 23
3.1.3	Strategické oblasti 23
3.2	Životní prostředí27
3.2.1	Vize 27
3.2.2	Strategické cíle a opatření 28
3.3	Energetika33
3.3.1	Vize 33
3.3.2	Strategické cíle a opatření 34
3.4	Odpadové / oběhové hospodářství38
3.4.1	Vize 38
3.4.2	Strategické cíle a opatření 39

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMART Česko

3.5	Dobré vládnutí a Financování.....	43
3.5.1	Vize.....	43
3.5.2	Strategické cíle a opatření	43
4.	Implementační část	46
4.1	Implementační struktura a systém řízení implementace	46
5.	Shrnutí a závěr.....	60

1. Úvod

Strategický dokument SMART Česko v praxi obcí Mikroregionu Novoměstsko je výstupem projektu „SMART Mikroregionu Novoměstsko“, který je realizován ve spolupráci se svazem měst a obcí České republiky v rámci projektu „Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst“, reg. číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0016927, Operační program Zaměstnanost. Projekt Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst se zaměřuje na zajištění udržitelného rozvoje, integraci řešení a využití nových technologických možností, které dokážou území ve svém rozvoji posunout kupředu.

Zásadními důvody vzniku dokumentu a jeho tématických strategií jsou hlavně reakce na problémy, s kterými se obce potýkají a které do budoucna představují problémovou oblast

Dokument je rozdělený na analytickou část zaměřenou na popis dotčené oblasti a poukázání na problémová témata; strategická část pak poukáže na vize a cíle Mikroregionu a obcí týkajících se řešení problémových témat, jejich přehled a popis opatření, které by bylo možné v této oblasti uplatnit. Implementační část je následně zaměřena na realizaci SMART řešení, jako naplánování, rozpočtování a monitorování.

1.1 Stručná informace o oblasti Mikroregionu Novoměstsko

Mikroregion Novoměstsko je oblast, která kopíruje území spádového obvodu obce s rozšířenou působností (ORP) Nové Město na Moravě. Zaujímá tak střední část okresu Žďár nad Sázavou a tvoří severovýchodní část kraje Vysočina. Na východě sousedí se Subregionem Velké Dářko, na jihu s Mikroregionem Velkomezeříčsko-Bítešsko, na východě s Mikroregionem Bystřicko a na severu s Mikroregionem Poličsko a Mikroregionem Hlinecko (oba Pardubický kraj). Novoměstská krajina patří z velké části do CHKO Žďárské vrchy a rovněž do chráněné oblasti akumulace vod. Je zde řada významných vodních zdrojů a v krajině jsou jak přírodě blízké lokální systémy, tak zbytky harmonické kulturní krajiny s vysokou scénickou hodnotou.

Mikroregion Novoměstsko jako organizace je založená za účelem ochrany a prosazování společných zájmů členských obcí, kterými jsou především péče o všestranný rozvoj zájmového území, péče o potřeby občanů členských obcí a ochrana veřejného zájmu.

Umístění Mikroregionu Novoměstsko v rámci ČR

Zdroj: Český statistický úřad

Svazek vyvíjí svou činnost především v rámci regionu, jež je tvořen geografickou oblastí vymezenou katastrálním územím členských obcí.

Identifikační údaje k organizaci Mikroregion Novoměstsko jsou:

Podrobnější informace o regionu DSO Novoměstsko jsou uvedeny v Analytické části dokumentu (bod 2. Analytická část)

1.2 Základní informace o strategii

1.2.1 Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována zaměstnanci Mikroregionu Novoměstsko ve spolupráci s realizačním týmem projektu SMO ČR – SMART Česko a ve spolupráci se starosty jednotlivých členských obcí. Strategie byla zpracována na základě analýzy obcí ORP Nové Město na Moravě v daných oblastech projektu. Analýza byla prováděna formou řízených rozhovorů se starosty členských obcí, při nichž byly získávány potřebné informace. Analytické části byly zpracovány pomocí metodik od Svazu měst a obcí. Návrhové části projektu sloužící k podpoře meziobecní spolupráce byly vypracovány s jednotlivými členy realizačního týmu na základě brainstormingu celého týmu a spolupráce s obcemi, především pak konzultací s nimi v rámci členských schůzí DSO

V rámci setkávání starostů a jednání s nimi jsou konzultována problémová témata v lokalitě DSO Novoměstsko, a to problematiky energetiky, digitalizace, vzdělávání a zaměstnanosti, dopravy a mobility, sociálních služeb, životního prostředí a odpadového/oběhového hospodářství.

Na základě konzultace s oblastním manažerem Milošem Brabcem byly vybrány hlavní témata, která jsou ke SMART řešení pro obce Novoměstska v současné době nejaktuálnější – těmi jsou:

- životní prostředí
- odpadové hospodářství/oběhové hospodářství
- energetika

S výše uvedenými tématy je však nutné řešit i dvě velmi podstatné oblasti, a to:

- financování SMART řešení
- dobré vládnutí („good government“)

což hlavně pro menší obce představuje nemalou výzvu.

Zásadními důvody vzniku tématických strategií jsou hlavně reakce na problémy, které obce musí dnes a denně řešit a problémy, a kterým se bohužel v budoucnu žádná společnost nevyhne.

1.2.2 Účel strategie

SMART strategie se zaměřuje na zajištění udržitelného rozvoje, integrovanosti řešení a o využití nových technologických možností, které dokážou území ve svém rozvoji posunout kupředu. Prostřednictvím nových chytrých řešení vzniká šance podpořit nejen zkvalitnění životní úrovně obyvatelstva ale především zohlednění vlivu a funkčnosti přírody ve vztahu k lidskému společenství. Čím dál více je nutné uvažovat nad rolí životního prostředí v naší společnosti a předcházení následků negativních vlivů našeho chování.

Přínosem SMART strategií a řešení je, aby v místech jejich realizace docházelo ke zvyšování efektivnosti činností uživatelů strategií, k úsporám času, úsporám nákladů, k celospolečenským přínosům apod. Jde tedy o využití potenciálu rozvoje při plánování a realizaci projektů.

Mikroregion Novoměstsko chce strategií řešit problematiku z oblasti životního prostředí, odpadového hospodářství/oběhové hospodářství a energetiky.

Životní prostředí

Důležitým začátkem je si uvědomit, že je s urbánní krajinou špatně nakládáno a je nutné s ní začít hospodařit pro budoucí zisk. Krajina je ve většině republiky špatně obhospodařovaná a dochází k její degradaci. Nutná je její přeměna na krajinu stabilní, s co největším zastoupením různých typů ekosystémů, které budou umět reagovat na změny a budou se vzájemně podporovat. Důležitým prvkem takových koncepcí je využití tradičních struktur, které se stávají důležitými nositeli nepostradatelných sídlotvorných funkcí a současně představují řadu estetických a ekologických hodnot v rámci lidských sídel.

Odpadového hospodářství/oběhové hospodářství

Cílem oběhového hospodářství je omezit nutnost využívání primárních surovin (kterými koneckonců Evropa příliš neoplývá), omezit negativní důsledky těžby a zpracování takových surovin a v neposlední řadě omezit spotřebu energií a tedy i zmírnit vliv takového způsobu hospodaření na životní prostředí a klima. Opětovné použití výrobků, nebo alespoň materiálové využití odpadů umožňuje významným způsobem šetřit přírodní zdroje, případně je zachovat pro následující generace.

Co se týká odpadového hospodářství, priorita je v podpoře dalšího využívání druhotných surovin. Optimalizace systému nakládání s odpady z pohledu nové legislativy, znamená především nový pohled na třídění odpadu, recyklaci vytříděných odpadů, snižování objemu odpadů ukládaných na skládky, nebo vyšší podíl využívání odpadů. Základem kvalitní recyklace je účinný tříděný sběr odpadu, následné dotřídění a zpracování druhotných surovin.

To znamená zaměřit se zejména na:

- nejúčinnější kombinace modelů tříděného sběru,
- hustotu a dostupnost sběrných míst tříděného odpadu,
- kvalitu dotřídění materiálu na dotřídňovacích linkách
- související informační kampaň a ekologickou výchovu (osvětu).

Energetika

Energetika je v současné době v období změn. Přibývají stále nové evropské iniciativy vedoucí ke snižování negativních vlivů na životní prostředí, ke snižování potřeby energie v budovách a k efektivnímu využívání energetických zdrojů. Kromě toho je municipalitám nabízena možnost se zúčastnit aktivit, které jim pomohou systemizovat přístup k energeticko-klimatické problematice.

Z pohledu fungování měst a obcí se energetika dotýká všech aktivit, které se v dané lokalitě dějí, ať už jde o dopravu, zdravotnictví, školství, kulturu, sport, bydlení, nebo

infrastrukturní zařízení. Energie je spotřebovávána ve všech budovách i mimo ně. Závislost na spotřebě energie vzrůstá a roste také role všech kategorií spotřebitelů v její spotřebě, ale i výrobě a uchovávání.

1.2.3 Uživatelé strategie

Uživatelé strategie jsou především obce DSO.

Cílem projektu je navrhnout rozvedení konceptu SMART do praktické roviny potřeb obcí a měst a tím pomoci k zavedení systematické podpory udržitelného a inovativního rozvoje obcí a měst. Vizí je zavést uvedený koncept do praxe, rozšiřovat jej na základě nových poznatků a získaných zkušeností s ohledem na potřeby obcí a měst, vše v kontextu tvorby strategických a podpůrných dokumentů na lokální úrovni a budování kvalifikovaných institucí.

Jde i o zkvalitňování kapacit a znalostí v oblasti SMART řešení a jejich přínosů. Výsledky budou uplatnitelné i po skončení projektu, protože se jedná ve svém důsledku o budování znalostní kapacity zaměstnanců obcí a měst, či dalších partnerů.

V obcích a malých městech je koncept SMART zajišťován téměř výhradně starosty a starostkami, v ojedinělých případech zastupitelem. Starostky/starostové menších obcí nemají v dispozici žádné zaměstnance, kteří by se touto problematikou zabývali a v podstatě vše závisí na jejich aktivitě, proto se i často stává, že se snaží spolupracovat s dalšími obcemi či městy v rámci DSO, případně v rámci MAS, ale také přímo s kanceláří DSO Novoměstsko.

2. Analytická část

2.1 Skladba, území DSO

Mikroregion Novoměstsko má celkovou rozlohu cca 30 tis. ha a na jeho území žije necelých 19 100 obyvatel, z nichž zhruba 52 procent žije v Novém Městě na Moravě. DSO sdružuje celkem 30 obcí, z nichž statut města má pouze Nové Město na Moravě. Na území se nachází tři obce, které získaly statut městyse, a to Bobrová, Jimramov a Sněžné. Jedinou obcí, která nespadá do ORP Nové Město na Moravě je obec Bohdalec. Mikroregion Novoměstsko leží v Hornosvratecké vrchovině a v celé severní části území se nachází Žďárské vrchy. Nejvyšším bodem území je Devět skal, kde byla naměřena nadmořská výška 836 metrů nad mořem. Nejvýznamnějším vodním tokem je řeka Svatka, jejímž přítokem je říčka Fryšávka. Rekreaanty vyhledávané jsou oblasti, v nichž se nachází rybníky, nejvýznamnější z nich jsou Medlov, Sykovec, Milovský rybník a Zuberský rybník.

Na významné části území Novoměstska se nachází Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy, která patří mezi největší chráněná území v České republice. V chráněné krajinné oblasti je krajina ekologicky a biologicky vyvážená a nachází se zde řada přírodních rezervací a přírodních památek. Novoměstsko je příznivou oblastí pro letní i zimní turistiku. Ačkoli se jedná o velmi přitažlivou oblast, nese s sebou právě charakter oblasti (chráněné území) pro obce mnohá úskalí a omezení.

Ve správním obvodu je celkem 30 obcí, z toho 1 má statut města a tři státu městyse.

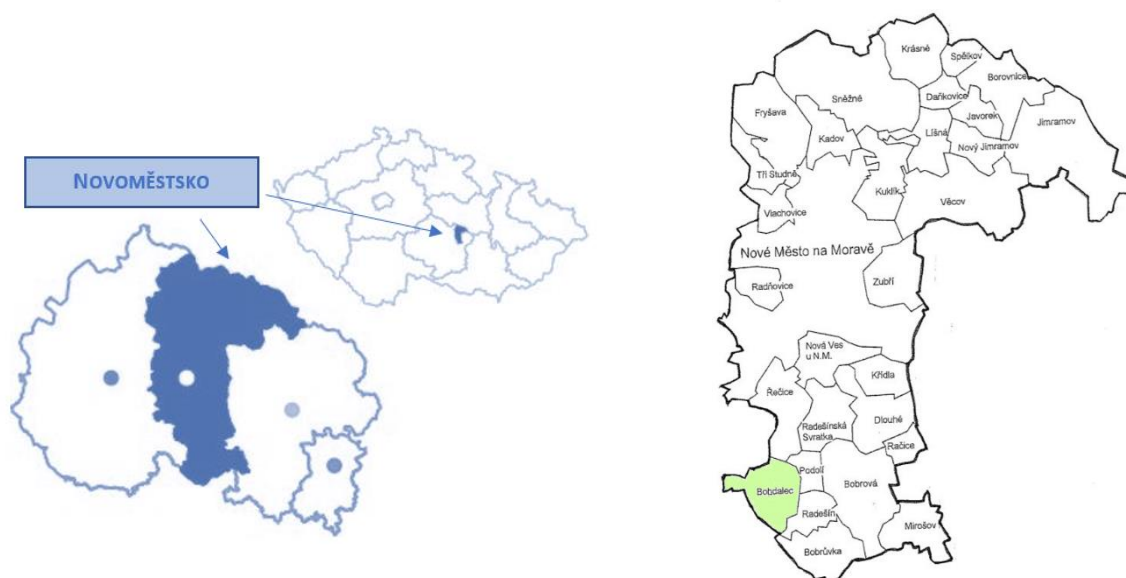
Obec	Počet obyvatel	Plocha území (ha)	Průměrný věk
Bobrová (městys)	901	1 419	42
Bobrůvka	243	780	45
Bohdalec	273	828	44
Borovnice	182	907	45
Daňkovice	158	302	41
Dlouhé	256	844	40
Fryšava pod Žákovou horou	320	1 254	46
Javorek	109	390	38
Jimramov (městys)	1 141	2 202	45
Kadov	164	537	42

Krásné	118	852	41
Křídla	375	454	38
Kuklík	194	786	41
Líšná	53	574	51
Mirošov	131	685	46
Nová Ves u Nového Města na Moravě	665	633	37
Nové Město na Moravě (město / ORP)	9 829	6 113	44
Nový Jimramov	62	425	41
Podolí	89	251	43
Račice	42	268	44
Radešín	124	375	42
Radešínská Svratka	617	699	41
Radňovice	309	387	42
Řečice	468	847	41
Sněžné (městys)	729	2 345	43
Spělkov	31	258	47
Tři Studně	106	443	43
Vlachovice	137	362	44
Zubří	526	846	38
CELKEM	18 352	27 065	46

Zdroj: Vlastní zpracování

Umístění Mikroregionu Novoměstsko v rámci regionu Žďársko

Zdroj: Vlastní zpracování

Území mikroregionu Novoměstsko se rozkládá přibližně ve spádovém obvodu obce s rozšířenou působností Nové Město na Moravě. Zaujímá tak střední část okresu Žďár nad Sázavou a tvoří severovýchodní část kraje Vysočina. Na východě sousedí se Subregionem Velké Dářko, na jihu s Mikroregionem Velkomeziříčsko-Bíteško, na východě s Mikroregionem Bystřicko a na severu s Mikroregionem Poličsko a Mikroregionem Hlinecko (oba Pardubický kraj). Novoměstská krajina patří z velké části do CHKO Žďárské vrchy a rovněž do chráněné oblasti akumulace vod. Je zde řada významných vodních zdrojů a v krajině jsou jak přírodě blízké lokální systémy, tak zbytky harmonické kulturní krajiny s vysokou scénickou hodnotou. Územím mikroregionu prochází hlavní evropské rozvodí, ale z většiny plochy mikroregionu odvádí vodu přítoky Svratky (Fryšávka, Bobrůvka) do Černého moře. Jsou v něm četné rybníky, k jejichž založení přispěl výhodný geografický profil této oblasti (Medlov, Sykovec, Milovský rybník aj.). Tato rybníční soustava má nejen významnou úlohu vodohospodářskou, ale i rekreační.

2.2 Účel vzniku DSO, orgány a kompetence svazku

Mikroregion Novoměstsko byl založen 17 obcemi v roce 2001 v Novém Městě na Moravě. V současné době má 30 členských obcí. Dobrovolný svazek obcí je založen ve smyslu ust. § 49 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Mikroregion Novoměstsko má své stanovy, což jsou pravidla, která přesně definují, jaká mají členské obce práva a jaké mají povinnosti.

Svazek byl založen za účelem ochrany a prosazování společných zájmů členských obcí, kterými jsou především péče o všestranný rozvoj zájmového území, péče o potřeby občanů členských obcí a ochrana veřejného zájmu.

Svazek vyvíjí svou činnost především v rámci regionu, jež je tvořen geografickou oblastí vymezenou katastrálními územími členských obcí.

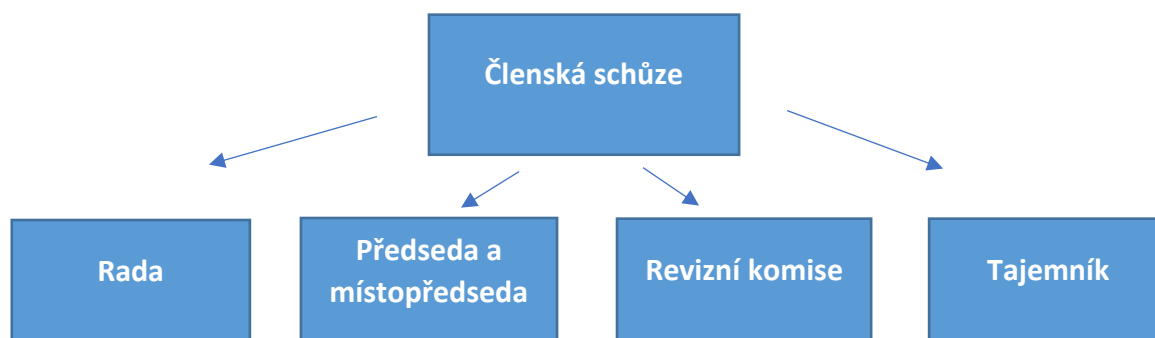
Hlavní činnost svazku je zaměřena zejména na výkon činností směřujících k systematickému a efektivnímu rozvoji zájmového území, ochranu a prosazování společných zájmů členských obcí a jejich spolupráci při rozvíjení činností týkajících se:

- propagace svazku a jeho zájmového území,
- oblasti školství, sociální péče a zdravotnictví,
- správy shromažďování a odvozu komunálních odpadů,
- požární ochrany,
- rozvoje cestovního ruchu,
- správy veřejné zeleně, veřejného osvětlení,
- zajištění dopravní obslužnosti
- zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod,

- společných nákupů energií a společného zajištění telekomunikačních služeb
- administrativní činnosti, zejména zpracovávání účetnictví obcí, právního poradenství a kontrolní (auditorské činnosti).

Organizační struktura svazku:

Zdroj: Vlastní zpracování

Členská schůze je nejvyšším orgánem svazku. Právo účastnit se členské schůze a rozhodovat o záležitostech spadajících do její působnosti mají všechny členské obce svazku.

Na zasedáních členské schůze zastupuje členskou obec starosta nebo místopředseda členské obce. Každý člen má na zasedáních členské schůze jednoho zástupce.

Do působnosti členské schůze patří zejména schvalování stanov svazku a jejich změn. Schvalování rozpočtu, plánu činností na každý kalendářní rok, závěrečného účtu a účetní závěrky svazku, volba členů rady, předsedy, místopředsedy a dalších členů orgánů svazku a jejich odvolání z funkce.

Rada je výkonným orgánem svazku. Rada se schází dle potřeb, nejméně však 2x za rok. Má 7 členů, kteří jsou voleni na dobu určitou do nejbližšího termínu řádných komunálních voleb, opakované zvolení je možné. Členem rady může být pouze starosta nebo místopředseda členské obce. Do působnosti rady patří zejména zabezpečení plnění členskou schůzí přijatých usnesení.

Předseda je statutárním orgánem, který zastupuje svazek navenek. Při zastupování svazku jedná samostatně. Předseda je zastupován místopředsedou. Do působnosti předsedy náleží zejména řídit činnost svazku mezi jednotlivými zasedáními rady, zajišťovat vedení účetnictví, hospodaření svazku, schvalování právních jednání, připravovat podklady pro členskou schůzi.

Kontrolním orgánem svazku je revizní komise, která má 3 členy. Do působnosti revizní komise patří zejména kontrola dodržování stanov svazku a platných právních předpisů.

Tajemník je administrativním orgánem svazku. Tajemník zajišťuje především administrativní činnosti, funkční zázemí, informační servis o činnostech svazku, vede seznam členů svazku, zajišťuje propagaci svazku a aktualizaci internetových stránek. Tajemník vede evidenci členských příspěvků a zabezpečuje zázemí pro činnost jednotlivých orgánů svazku.

2.3 Rozpočet

Činnost svazku je financována zejména z členských příspěvků, dotací, sponzorských darů a příjmů z činností vyvíjených svazkem. Do působnosti členské schůze patří také rozhodování o výši a termínu splatnosti členských příspěvků. Výše členského příspěvku je stanovena pro každou obec podle počtu obyvatel v Kč/osoba. Hospodaření probíhá na základě ročního rozpočtu schváleného členskou schůzí svazku.

Schválené členské příspěvky

Členské příspěvky				
Rok	2019	2020	2021	2022
Schválená výše	23 Kč/os	23 Kč/os	23 Kč/os	42 Kč/os
Celkem	441 071,00	443 371,00	443 095,00	688 164,00

Zdroj: Vlastní zpracování

Příjmy a výdaje za sledovaný rok v Kč dle skutečnosti

Položka	2019	2020	2021	2022
Třída 1 – Daňové příjmy	0,00	0,00	0,00	0,00
Třída 2 – Nedaňové příjmy	1 475 712,82	596 519,13	825 418,85	369 359,13
Třída 3 – Kapitálové příjmy	0,00	3 000,00	0,00	0,00
Třída 4 – Přijaté transfery	3 999 457,66	2 355 497,68	9 874 721,79	4 831 527,83
Příjmy celkem	5 475 170,48	2 955 016,81	10 700 140,64	5 200 886,96
Třída 5 – Běžné výdaje	3 770 527,81	2 087 258,96	8 293 276,17	5 285 267,74
Třída 6 – Kapitálové výdaje	1 313 068,00	2 814 544,22	0,00	0,00
Výdaje celkem	5 083 595,81	4 901 803,18	8 293 276,17	5 285 267,74
Třída 8 - Financování	-391 574,67	1 946 786,37	-406 864,47	84 380,78

Zdroj: Vlastní zpracování

2.4 Obyvatelstvo

Svojí rozlohou se Mikroregion Novoměstsko řadí k větším mikroregionům. Nízká hustota zalidnění dosahuje asi poloviny republikového průměru a také ve srovnání s okresní hodnotou je nepoměrně nižší. Přírozeným centrem území je sídlo ORP - Město Nové Město na Moravě, kde trvale žije cca 10 000 obyvatel. Významnějším střediskem s historickým zázemím je městys Jimramov, který má 1 141 obyvatel.

Pro sídelní strukturu mikroregionu je charakteristická její členitost, rozdrobenost a relativně velká hustota, což jsou typické znaky osídlení pro celou oblast Českomoravské vrchoviny. Venkovské osídlení je rozdrobeno do velkého počtu malých sídel a obcí.

Mikroregion Novoměstsko má cca 19 047 tisíc obyvatel. V posledních letech se čím dál více projevuje demografický jev úbytku mladých lidí na venkově a jejich stěhování do velkých měst za prací. Příčin je několik, např. přehodnocení žebříčku hodnot u mladých lidí a zakládání rodin až v pozdějším věku. Dále omezení masivní bytové výstavby, omezení podpory rodinné výstavby. I přes trvalý pokles obyvatel zaznamenaly některé obce růst, několik obcí jsou na stejných hodnotách. Ostatní obce zaznamenaly mírný úbytek obyvatel.

Počet obyvatel v mikroregionu Novoměstsko v letech 2018 - 2022

		2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyvatel celkem		19 401	19 386	19 366	19 169	19 047
podle pohlaví	muži	9 681	9 682	9 660	9 567	9 523
	ženy	9 720	9 704	9 706	9 602	9 524
v tom podle věku (let)	0 - 14	3 081	3 086	3 118	3 112	3 087
	15 - 64	12 343	12 283	12 160	11 984	11 928
	65 a více	3 977	4 017	4 088	4 073	4 032
Průměrný věk		42,5	42,7	42,8	43,0	42,4

Zdroj: Český statistický úřad, Vlastní zpracování

2.5 Lokální ekonomika

Pozitivním jevem je zvyšující se počet ekonomických subjektů na území Mikroregionu Novoměstsko. Silnou stránkou trhu práce je koncentrace a rozvoj hospodářských aktivit v Novém Městě na Moravě, vytvářející nové pracovní příležitosti. Relativně dobrá je dopravní obslužnost, lidé se tedy mohou dopravit do centrálního města za prací. V případě, že by bylo území přímo napojeno na dálnici D1, znamenalo by to vyšší příliv investorů a rozvoj v oblasti obchodu. Ve většině obcí je podnikání zastoupeno drobnými podnikateli a podnikajícími fyzickými osobami. Velké společnosti se soustředí do Nového Města na Moravě. Jako hospodářská centra mohou být s odstupem od centrálního města považovány i obce Bobrová, Jimramov, Sněžné a Věcov.

Hospodářství mikroregionu je prezentováno především zemědělskými, stavebními a obchodními organizacemi. Průmysl je zastoupen zejména v Novém Městě na Moravě, ale například také v Jimramově, kde působí významná společnost v rámci celé České republiky – GAMA Group a.s., zabývající se hlavně výrobou jednorázových zdravotnických prostředků. V ORP bylo dříve významné zejména zemědělství, které v posledních letech upadá a podnikání se přesouvá spíše do oblasti průmyslu a služeb.

Na území DSO se nachází několik velmi významných zaměstnavatelů zaměřených na tři základní odvětví – zemědělství, zdravotnictví a zimní sporty. Mezi zastupující společnosti patří zejména:

Nemocnice v Novém Městě na Moravě - poskytování nemocniční a ambulantní zdravotnické péče ve všech základních a specializovaných lékařských oborech

Medin, a. s. (Novém Městě na Moravě) – vývoj, výroba a distribuce lékařských nástrojů a implantátů pro obory traumatologie, chirurgie, ortopedie i stomatologie

GAMA Group a.s. (Jimramov) – výroba a prodej jednorázových zdravotnických prostředků z plastů typu transfúzních, infúzních a dialyzačních souprav, cévek, hadiček GAMAPLUS a dalších speciálních souprav.

KÄSTLE CZ, a.s. (Novém Městě na Moravě) – výroba a prodej běžeckých lyží na světové úrovni

Dalšími neméně významnými zástupci ekonomického sektoru jsou:

Zemědělské družstvo Nové Město na Moravě - zemědělská výroba se zaměřením na chov skotu a rostlinnou výrobou. Dále se družstvo zabývá prodejem náhradních dílů, opravami zemědělských strojů a výrobou elektrické energie z obnovitelných zdrojů.

RACOM s.r.o. (Novém Městě na Moravě) – výroba radiostanic specializující se na bezdrátový provoz, dodavatel telekomunikačních zařízení

Místní ekonomika zaměřena na Oblast hospodářství je ovlivněna zejména přírodními podmínkami a strukturou osídlení. V ORP je také velký počet malých stavebních firem a podnikatelů v oblasti stavebnictví. Mezi významné prodejce stavebního materiálu a poskytovatele stavebních prací patří například firma lozmat stavebniny, s. r. o.. V oblasti je také zastoupena řemeslná výroba všeho druhu.

2.6 Školství

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce, tak střední a velká města.

ORP Nové Město na Moravě Název obce	počet škol	počet tříd	počet žáků	průměrný počet žáků na školu	průměrný počet žáků na třídu
celkem	16	82	1 634	102,1	19,9
Bobrová - úplná ZŠ	1	9	177	177	19,7
Bohdalec	1	1	16	16	16
Fryšava pod Žákovou horou	1	2	24	24	12
Jimramov - úplná ZŠ	1	8	141	141	17,6
Křídla	1	2	32	32	16
Nová Ves u NMnM	1	2	37	37	18,5
Nové Město na Moravě – pouze úplné ZŠ	2	39	924	462	23,7
NMnM – pouze odlouč. prac. (malotř. 1. st.)	2	4	39	19,5	9,8
Radešínská Svratka	1	2	26	26	13
Radňovice	1	2	36	36	18
Řečice	1	2	38	38	19

Sněžné - úplná ZŠ	1	7	95	95	13,6
Věcov	1	1	20	20	20
Zubří	1	1	20	20	20

2.7 Zdravotní a sociální služby

Problémem v ORP Nové Město na Moravě začíná být fungování nemocnice v Novém Městě na Moravě. Lidé, kteří potřebují speciální oční či ORL vyšetření, jsou lékaři posláni do Havlíčkova Brodu, do Jihlavy, nebo do Brna k ošetření. Nemocnice nemá finanční prostředky na všechna specializovaná vybavení. Vzhledem k trendu stárnutí populace a zvyšující se potřebě zdravotnické péče by se měl celý mikroregion zaměřit především na finanční podporu nemocnice, kterou využívá nejen celé ORP Nové Město na Moravě, ale i Žďár nad Sázavou. Nemocnice je i významným zaměstnavatelem, což je další důvod pro její udržení a rozvoj.

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	11	36,66
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	9	30
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	11	36,66
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	3	10
Zařízení lékárenské péče	6	20
Nemocnice	1	3,33
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1	3,33

2.8 Infrastruktura

Novoměstsko je v rámci České republiky periferně odlehle, jelikož leží mimo významné dopravní tahy. V území ORP chybí přímé silniční napojení na dálnici D1 ve Velkém Meziříčí. Nejvýznamnějším typem dopravy je zde silniční doprava, kterou lidé upřednostňují před hromadnou dopravou. Nyní je v území ORP většinou upřednostňována vlastní doprava automobilem kvůli rozdrobené sídelní struktuře a časové náročnosti hromadné dopravy. Co se týče silniční dopravy, je nejvýznamnější komunikací na území ORP Nové Město na Moravě silnice I. třídy I/19, která udává trasu Havlíčkův Brod - Žďár nad Sázavou - Nové Město na Moravě. Ve většině území jsou silnice II. a III. třídy. Významnou spojnicí do Brna je silnice II/385 směřující z Tišnova přes Zvoli a Křídla do Nového Města na Moravě. Autobusová doprava je zajišťována společností ZDAR, a. s. se sídlem ve Žďáře nad Sázavou, část mikroregionu je také zajištěna autobusovou společností Zlatovánek spol. s.r.o.. Velmi diskutovaným tématem v této oblasti je však potřebná víkendová dopravní dostupnost do malých obcí a turistických oblastí. Autobusových spojů nad rámec je tedy nedostatek a mimo pracovní dny je velice složité se do centrálního města dopravit.

Územím prochází jednokolejná železniční trať číslo 251 zajišťující dopravu ze Žďáru nad Sázavou do Nového Města na Moravě.

2.9 Životní prostředí a odpadové/oběhové hospodářství

Velká část území ORP je rozprostírá na území CHKO Žďárské vrchy a severovýchodní část území se nachází v Přírodním parku Svratecká hornatina. Na území je i řada malých zvláště chráněných území, které patří do NATURA 2 000, přírodních rezervací či přírodních památek. V uvedené lokalitě se také nachází vodní tok Fryšávka, který je veden v seznamu přírodních památek UNESCO. Předmětem ochrany životního prostředí je proto zachování kulturní krajiny se zastoupením přirozených ekosystémů a ochranou ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Právě atraktivní prostředí a lokalita mikroregionu Novoměstska přispívá hlavně cestovnímu ruchu (turistickému i sportovnímu), ale paradoxně komplikuje chod obcí a výrazně ovlivňuje možnosti plánování projektových záměrů.

Co se týče zásoby povrchových vod, oblast Žďárské vrchy je velmi důležitým prameništěm. Na území DSO se nachází velké množství rybníků, sloužící k chovu ryb i k rekreaci; mezi nejvýznamnější patří Sykovec, Medlov, Zuberský rybník a přírodní koupaliště u Nového Města na Moravě. Kvalita a čistota vod na území je na dobré úrovni, jelikož není evidován žádný zdroj znečištění.

Potencionálním znečištěním může být splach chemických látek a hnojiv ze zemědělských pozemků. V daném území je také velice dobrá kvalita ovzduší, která je ohrožena pouze automobilovou dopravou a v některých obcích bez plynofikace také spalováním různých materiálů. Na území se nenachází žádná tepelná elektrárna ani velký průmyslový závod, nehrozí tedy velké znečištění ovzduší, což je jeden z pozitivních jevů podporující cestovní ruch v území.

Provozovatelé čistíren odpadních vod, kteří působí v oblasti CHKO Žďárské vrchy, jsou velmi omezeni v nakládání s odpady, především pak v rámci kalového hospodářství. Jsou donuceny likvidovat vyprodukované kaly formou svozu na skládky mimo chráněnou oblast, což představuje svoz i do vzdálenosti cca 60 km od místa jejich vniku, např. Větrný Jeníkov nebo Výskytná u Jihlavy.

Mezi základní společnosti, zajišťující obslužnost obcí v oblasti likvidace komunálního a tříděného odpadu patří:

AVE CZ Odpadové hospodářství s.r.o.

TS služby s.r.o. Nové Město na Moravě

TS města a.s., Bystřice nad Perštejnem

2.10 Meziobecní spolupráce

Obce Mikroregionu Novoměstsko si stále více uvědomují potřebu spolupráce nejen mezi sebou, ale i s většími městy, která probíhá úzkou komunikací mezi jednotlivými subjekty, ale často také prostřednictvím Mikroregionu Novoměstsko. Spolupracují v oblastech, které přispívají k efektivnějšímu řešení výzev a dávají tím nové impulsy ke stávajícím i novým SMART řešením.

Nutnost spolupráce si uvědomuje i samotné DSO, které úzce spolupracuje s Mikroregionem Bystřicko a MAS Zubří Země (Bystřice nad Perštejnem). Zároveň je členem organizací Svaz měst a obcí, Místní agenda 21 a Národní síť zdravých měst.

2.11 SWOT Analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. krásná krajina, čisté ovzduší, příroda (2/3 území jsou v CHKO Žďárské vrchy)	1. vysoká míra nezaměstnanosti
2. výborné podmínky pro turistiku, cykloturistiku a lyžování (lyžařské stopy)	2. dojíždění za prací a službami do větších měst (Žďár nad Sázavou)
3. nízká zátěž intenzivní kamionovou dopravou	3. nedostatečné kulturní vyžití v malých obcích

4. velké množství přírodních a kulturních památek	4. nedostatečné autobusové spoje do malých obcí
5. Novoměstsko je sportovním centrem, je v povědomí občanů ČR (Zlatá lyže, MS v biatlonu)	5. nedostatek nově vytvářených pracovních míst
6. velký počet ubytovacích a stravovacích zařízení v obcích, cestovní ruch	6. trvalý úbytek obyvatelstva, nepříznivá věková struktura obyvatel
	7. velký počet malých obcí, rozdrobená sídelní struktura

Příležitosti:	Hrozby:
1. větší spolupráce mezi obcemi - snížení finančních nákladů	1. odcházení mladších obyvatel mimo území ORP, snižování počtu obyvatel
2. rozšíření kulturního vyžití na podzim a na jaře - zvýšení návštěvnosti rekreačních středisek	2. klesající naplněnost škol v malých obcích - hrozí rušení škol
3. rozšíření lyžařských stop a cyklotras a turistických stezek	3. střet s ochranou přírody v případě průmyslové, bytové výstavby a budování nových rekreačních středisek
4. dobudování systémů ČOV a splaškové kanalizace v obcích a u rekreačních objektů	4. závislost výdělků z cestovního ruchu na příznivém počasí
5. větší zaměření na sociální služby - lepší zdravotní stav obyvatel	5. postupné rušení oddělení nemocnice v Novém Městě na Moravě
6. větší otevřenost škol a zapojení do dění v obcích (rozšíření mimoškolních aktivit, nabídka zájmových kroužků v obcích)	6. nedostatek pracovních příležitostí v obcích - problém s výstavbou nových domů a stěhování obyvatel do obcí
7. zefektivnění čerpání dotací	7. nedostatek finančních prostředků pro rozvoj obcí na území ORP Nové Město na Moravě

Zdroj: Vlastní zpracování

3. Strategická část

Při rozvoji regionu je třeba brát v úvahu zcela jiný kontext, než je tomu v případě velkých měst. V konkrétním regionu je převážná většina obcí stejné velikostní struktury, obdobné ekonomické úrovně místního hospodářství i sociální a demografické skladby obyvatel. Výjimkou jsou 3 městyse a samotné Nové Město na Moravě, které mají s přihlédnutím na velikost obce jiné, větší možnosti chodu a řízení činnosti obce. V takových místech jsou i potřeby a zájmy řešeny v místě působnosti v maximální možné míře a s jistou dávkou inovace.

Pro celou oblast mikroregionu platí zároveň stejné krajinné zázemí, které představuje pro lokalitu velký potenciál v turistice i SMART řešení životního prostředí, zároveň však velmi úzce vyhraňuje mantinely pro realizace některých projektů – více než 60% oblasti se nachází v již zmíněném CHKO Žďárské Vrchy a právě tato charakteristika oblasti sebou nese značná omezení. Je třeba, aby chytrá řešení proto respektovala individuální podmínky obcí a další nutné vlastnosti pro úspěšné zavedení chytrého řešení.

Nedílnou součástí SMART strategií a řešení je také rozšíření znalostí o tvorbě a procesu SMART řešení a především o smysluplnosti konkrétních investic či možných technologických řešení. Důraz je tak kladen na nové společenské výzvy na úrovni regionální, které se musí vypořádat se současným rozvojem území mikroregionu a zároveň s aktuálním technologickým pokrokem. Tato oblast je řešena efektivním financováním a dobrým vládnutím, což si můžeme představit jako samostatnou kapitolu každého ze SMART řešení. Ve strategické části tohoto dokumentu jsou zmíněné činnosti již začleněny do jednotlivých témat.

3.1 Vize a základní strategické směřování

Mikroregion Novoměstsko vykazuje v poslední dekádě velmi stabilní charakteristiky regionu (např. míra nezaměstnanosti, počet obyvatel, apod.), přestože celou zemi zasáhla mezi roky 2019 – 2020 pandemie Covid-19, kdy byla poznamenána společnost téměř ve všech odvětvích. Útlum byl způsoben především výrazným omezením pohybu a chodu společnosti po stránce pracovní, kulturní a sociální.

Pandemie oblasti mikroregionu možnosti rozvoje vzala, ale po jejím ukončení také nové možnosti dala. Právě tyto možnosti mohou představovat různá SMART řešení, která by bylo reálné v dané oblasti aplikovat.

Velký rozvojový potenciál existuje v oblastech pro region tradičních odvětví, například ve výrobě radiostanic (RACOM s.r.o.) či výroby běžeckých lyží (**KÄSTLE CZ, a.s.**). Současně zde existuje stále potenciál při rozvoji smysluplných a udržitelných služeb (region se i v posledním období stále více industrializuje).

Ocenění zaslouží krajský dotační program na podporu podnikání. V oblasti výroby elektřiny existuje slušný potenciál pro další rozvoj obnovitelných zdrojů, především v oblasti solární energetiky).

Tato strategie bude zaměřena na nejvíce problémové oblasti zastřešující převážnou většinu obcí mikroregionu v komplexním pohledu. Vzhledem k polohopisu, jak již bylo výše řečeno, budou v rámci dokumentu řešeny hlavně aspekty respektující především přírodní podmínky, tedy energetiku z obnovitelných zdrojů, světelné znečištění a také odpadové hospodářství.

3.1.1 Logika intervence, hierarchie cílů

Ve vazbě na nový logický rámec pro stanovení strategie, který je plně v souladu s návrhem Evropské komise, je potřeba si do budoucna v rámci řešení každého tématu zodpovědět základní otázky, které určují směr strategií:

- **Co chceme a můžeme změnit?** Přednostně je nutné si stanovit konkrétní cíle, kterých je možné dosáhnout.
- **Jak toho chceme dosáhnout?** V souvislosti s předchozí otázkou je nutné stanovit si reálnou cestu, kterou dosáhneme stanovených cílů.
- **Jak ověříme, že jsme byli úspěšní?** V rámci řešené situace je vhodné si nastavit systém hodnocení výstupů; stanovit si identifikátory, kterých chceme dosáhnout a zajistit tak měřitelnost výstupů cílů. V případě EZFRV a ENRF je důležité i stanovení dopadů.

Uvedené tři otázky jsou základním kamenem pro aplikaci principu tzv. kohezní politiky („Based Cohesion Policy“), který prosazuje EK a který vyjadřuje potřebu zabezpečit doložitelnost soudržné politiky právě vykazovanými výsledky.

Avšak abychom byli schopni si zodpovědět tyto 3 otázky, je nutné znát i potřebné informace, například:

- Jaký je současný stav řešené oblasti
- Jaký je hlavní problém, který má být řešen a jaké jsou jeho příčiny
- Jakou konkrétní řešitelnou příčinu můžeme ovlivnit
- Jaká opatření bude možné podporovat při dosahování stanoveného cíle
- Jaká opatření musí být přijata, aby bylo možné dosáhnout změny
- Jaké jsou faktory, které mohou ovlivnit (pozitivně i negativně) dosahování změn
- ...

Po zodpovězení těchto otázek se maximálně zúží rozsah cílů a je možné následně selektovat konkrétní záměry, při kterých bude brán zřetel hlavně na lokalitu – tedy CHKO Žďárské Vrchy

3.1.2 Vize, globální cíl a strategické oblasti

Nejen v současné době, ale také do budoucna má v mikroregionu nezastupitelnou roli „spolupráce“ – na lokální úrovni, tedy meziobecní, ale také na úrovni spolupráce mezi jednotlivými mikroregiony, regiony či jinými oblastními i ekonomickými jednotkami.

V místních podmínkách je tento termín o to důležitější, protože svazek mikroregionu se stává z malých obcí, které jednotlivě nedosáhnou na takové možnosti, na jaké dosáhnou kolektivně. Důležité tedy bude realizovat projekty společně.

Vzhledem k povaze regionu mimo jiné k základním řešeným oblastem patří životní prostředí, odpadové hospodářství a energetika

3.1.3 Strategické oblasti

Životní prostředí

Čím dál častěji si společnost uvědomuje potřebu a nyní už i nutnost zohlednit v našich životech přírodní podmínky v kterých žijeme a jejich vývoj do budoucna. V tomto směru je nutné brát také v potaz především odpadové hospodářství, industrializace a mimo jiné v poslední době dynamicky se rozvíjející digitalizaci. Všem těmto vlivům příroda bohužel je v mnoha případech donucena ustupovat, což představuje vážný problém současnosti i budoucnosti.

V případě mikroregionu Novoměstsko je sice oblast CHKO Žďárské vrchy brát jako omezující lokalitu, z jistého úhlu pohledu má však a bude mít toto prostředí nevyčíslitelnou hodnotu. Proto je třeba jej zohledňovat a předcházet negativním dopadům na jeho existenci.

Jeden ze zásadních problémů, který je v těchto podmínkách nutné řešit v oblasti životního prostředí jsou například zajištění přirozených ekosystému lesních i trvale travních porostů, stabilitu ekosystému, biodiverzity apod. Je nutné udržovat, nejlépe zvyšovat, stav zmíněných porostů - například výsadbou přirozených a původních druhů rostlin, stromů apod. Je také nutné předcházet nezanedbatelným vlivům sucha formou retence i akumulace vody v krajině. Mezi realizovatelná opatření patří budování tůň, mokřad či rybníků; nemalou váhu v případě zadržování vody v krajině

má i zalesňování či zatravnění, což představuje i vytváření vhodných podmínek pro ekosystém CHKO.

Energetika

Vlivem ekonomického i politického dění jsou obce nuceny zohledňovat energetickou politiku obcí a její udržitelnost. Vzhledem k tomu, že energie má nezastupitelný vliv na chod a fungování veškerých aktivit a jakéhokoli dění, ať už se jedná o dopravu, zdravotnictví, školství, kulturu apod., je v zájmu každé z obcí optimálně a efektivně využívat své možnosti a potřebu i spotřebu energie ze sítě minimalizovat.

Jak se společnost vyvíjí, také energetika se nevyhne změnám, především v poslední době proběhly zásadní přeměny struktury zdrojů energie. Je to hlavně z toho důvodu, že většina stávajících zdrojů je neobnovitelná. V současné době je možnost získávání energie například těžbou uhlí, dřeva, zemního plynu; neopomenutelným zdrojem je také využívání jaderného paliva. Ceny energií však stále rostou, proto je potřeba současnou situaci řešit co nejdříve a co nejefektivněji.

Z pohledu veřejné struktury obcí je možnost v současné době čerpat energii především „ze sítě“. Další možností je využití obnovitelných zdrojů, které má zatím v české republice minimální zastoupení v poměru k ostatním zdrojům energie, avšak trend jeho vývoje neustále stoupá. Tyto možnosti jsou už také dostupné přímo občanům technicky, ale i finančně.

Již nyní municipality mohou využívat opatření typu regulace vytápěcího systému veřejných budov, zateplování, cirkulace teplé vody, ale také modernizace spotřebičů, využití energie z odpadů apod. Konkrétní opatření budou rozpracována v kapitole 3.3 – Energetika.

Odpadové hospodářství

V souvislosti s životním prostředím, ať už jako obecným pojmem nebo konkrétní lokalitou, musí obce řešit otázku odpadového hospodářství, především pak jeho nejefektivnější likvidaci. Důležitým pojmem v této oblasti je Předcházení vzniku odpadů a cirkulární ekonomika. Přináší obci alespoň částečnou úlevu při likvidaci odpadů, nepředstavuje však komplexní řešení tohoto problému.

V současné době jsou možnosti likvidace odpadů. Nejčastější formou je skládkování, s ohledem na životní prostředí se však od tohoto způsobu opouští, což se čím dál více promítá i do právních předpisů. Pozornost tedy směřuje k recyklaci odpadu různými možnými způsoby – u tříděného odpadu jde o výrobu nových produktů obdobného charakteru, u komunálního odpadu jde především o energetické využití, u sutí a kameniva je možné opětovné užití a u biologického odpadu například formou kompostáren vrácení původně přírodních materiálů zpět do přírody.

Vzhledem k tomu, že prostřednictvím různých komunikačních zdrojů či akcí pro veřejnost, pro školská zařízení apod. je zprostředkována ve vysoké míře osvěta vztahená k odpadovému hospodářství a jeho třídění, předmětem SMART řešení v této oblasti a přírodní lokalitě je spíše zpracování bioodpadu a kalů z čistíren odpadních vod měst.

Dobré vládnutí a Financování

Veřejná správa je primárně pojata jako služba občanovi, která naplňuje principy dobrého vládnutí, funguje efektivně a výkonně, ovšem předpokladem jejího fungování je kontinuální efektivní řízení, strategické plánování a naplňování vizí i cílů.

Správa a rozvoj DSO je možné definovat jako dlouhodobý proces vyváženého a udržitelného zlepšování situace mikroregionu, podmíněný promyšleným a koncepčním přístupem k socioekonomickým jevům v této oblasti probíhající.

Mezi základní prvky rozvoje DSO patří:

- ekonomické dispozice (rozpočtové možnosti a majetková základna),
- lidské zdroje (představitelé a pracovníci DSO, zástupci obcí, iniciátoři a realizátoři rozvojových aktivit),
- „vize“ – jaké jsou cíle rozvoje

Pro plánování a realizaci efektivní správy DSO je ovšem potřeba, aby si členské obce uvědomovaly význam členství a aktivně sdílely nástroje i prostředky a zkušenosti – jsou základními kameni organizace, které mají nejvyšší podíl na výsledku rozvoje DSO.

S tématem dobrého vládnutí / managementem řízení je spojena otázka financování, na kterou je nutné si odpovědět ještě před realizací projektů v rámci jejich plánování – hlavním důvodem je struktura obcí a jejich omezené finanční možnosti. Tato otázka je samozřejmě odvislá od předmětu projektu.

Mezi hlavní způsoby financování patří:

- Financování z vlastního rozpočtu
- Financování za pomoci dotačních titulů (krajské, národní, EU)
- Spolufinancování „společných projektů“ (např. žádosti o dotace prostřednictvím DSO)

Po zvážení široké nabídky dostupných finančních nástrojů („FN“) je možné využít dalších typů FN:

- Půjčka / zvýhodněný úvěr
- Záruka – *využití pro významnější investice, pro lepší přístup k finančním prostředkům, jedná se o závazek o převzetí odpovědnosti za dluh třetí strany (příjemce projektu)*

- PPP projekty – *pro významně časově a finančně náročné infrastrukturní projekty, na základě složitě smluvně ošetřeného vztahu mezi veřejným a soukromým sektorem*

Vybrané nástroje jsou považovány za konzervativní, nicméně poměrně jednoduché na administraci, dobře chápané potencionálními příjemci a dalšími stakeholdery a vyznačují se nižší mírou rizika pro zapojené subjekty (řídící orgán, finanční zprostředkovatelé, příjemci a další).

Ve valné většině je z výše uvedených FN v obcích mikroregionu Novoměstsko využíváno především kombinace financování projektů z vlastního rozpočtu za podpory dotačních titulů.

Vzhledem k tomu, že projektové záměry každé obce jsou různé, je proto i různorodá skladba dotačních titulů – v tomto dokumentu budou právě způsoby financování uváděny u jednotlivých témat.

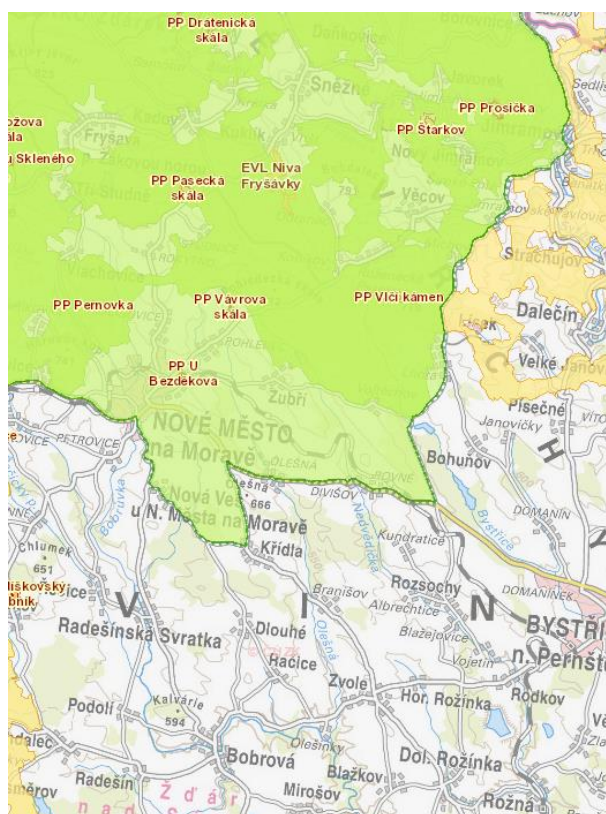

3.2 Životní prostředí

3.2.1 Vize

Stav životního prostředí je pravidelně sledován a hodnocen v rámci hodnotících a statistických zpráv, které obsahují především informace o stavu životního prostředí. Jsou zde shrnuty například aktuální poznatky o stavu a vývoji jednotlivých složek životního prostředí, možné dopady současného stavu životního prostředí na lidské zdraví a ekosystémy či vliv hospodářských sektorů na životní prostředí apod.

Z těchto statistik je možné vyčíst informaci, že krajina je ve většině republiky špatně obhospodařovaná a dochází k její degradaci. Globální vizí tedy je její přeměna na krajinu stabilní s co největším zastoupením různých typů ekosystémů, které budou umět reagovat na změny a budou se vzájemně podporovat. Tato informace nás dovádí k závěru, že je nutné zabývat se plánováním a tvorbou životního prostředí především v urbanizovaných územích s různou mírou přírodních či člověkem vytvořených složek. V našem případě jde o území, rozkládající se v severozápadní části území mikroregionu Novoměstsko

Zobrazení části CHKO Žďárské Vrchy na Novoměstsku

Prvním krokem k řešení současného stavu je vytvoření Koncepce transformací sídelního veřejného prostoru, která může pozitivně přispět k naplnění a udržování důležitých funkcí ŽP – jedná se o funkce ekologické, mikroklimatické, rekreační, hygienické, estetické apod. Není to však jediný cíl, jediná priorita, kterou můžeme z pozice DSO realizovat.

3.2.2 Strategické cíle a opatření

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
Strategický cíl 1: Krajinné a územní plánování, podpora životního prostředí	
Opatření 1.1	Koncepce rozvoje životního prostředí v obcích mikroregionu
Opatření 1.2	Zajištění podmínek pro původní druhy ekosystému
Opatření 1.3	Snížení světelného znečištění
Strategický cíl 2: Zmírnění klimatických změn	
Opatření 2.1	Revitalizace veřejných prostranství
Opatření 2.2	Podpora vzniku/obnovy vodních prvků, zadržování vody v krajině
Opatření 2.3	Podpora biodiverzity a podpora zachování původních druhů

Strategický cíl 1: Krajinné a územní plánování, podpora životního prostředí

Krajinným a územním plánováním začíná veškeré dění kolem rozvoje životního prostředí a jeho podpory. Řešení problémů a možnosti zachování krajiny pro budoucí generace představuje snahy o efektivní vytváření a provoz nejen osídleného prostoru, včetně uchování jeho přírodních a kulturních hodnot. V současné době se význam tohoto nástroje neustále zvyšuje v souvislosti s nutným řešením kritického stavu životního prostředí a poznáním vlivu hmotného prostředí na člověka a lidskou společnost.

Prvním krokem, jak dosáhnout alespoň základních podmínek pro případná řešení, je vytvoření koncepce rozvoje životního prostředí v obcích Mikroregionu Novoměstsko a od tohoto dokumentu se budou odvíjet další opatření.

Opatření 1.1 - Koncepce rozvoje životního prostředí v obcích mikroregionu

Popis	Pro rozvoj životního zázemí současné společnosti je důležité zmapování stavu životního prostředí v oblasti mikroregionu Novoměstska, druhy živočichů a vegetace (zdrojem mohou být informace CHKO), následně návrhy opatření, která jsou možná realizovat ze strany obcí DSO nebo samotného Mikroregionu. Za tímto účelem je v první řadě nutné zpracovat koncepci rozvoje ŽP pro oblast mikroregionu Novoměstsko - je vhodné zpracování koncepce celé oblasti a následně i části mikroregionu spadající do oblasti CHKO Žďárské vrchy.
Přínosy a výstupy	Výstupem je samotný zpracovaný dokument, který bude sloužit jako podklad pro plánování projektů v daných obcích, případně zohlednění CHKO při přípravě projektů. Snazší orientace na konkrétní dotační tituly pro financování projektů.
Indikátor	Zpracovaný dokument

Opatření 1.2 – Zajištění podmínek pro původní druhy ekosystémů

Popis	Opatření se týká především oblasti CHKO Žďárské vrchy a chráněných území v mikroregionu. Záměrem je zmapování druhů vegetace a flóry – konkrétních chráněných a původních druhů, vytvoření plánu pro možnosti podpory a vybudování opatření a podmínek k jejich udržení v oblasti.
Přínosy a výstupy	Zajištění podmínek a zavedení původních druhů do mikroregionu, podpora vegetace a flory území. Spolupráce s CHKO, lepší možnost vyjednávacích podmínek a postavení např. při žádostech o dotaci.
Indikátor	Zpracovaný dokument

Opatření 1.3 – Snížení světelného znečištění	
Popis	Světelné znečištění představuje souhrn všech negativních vlivů a jevů, které s sebou přináší umělé osvětlení. Při konkrétních opatření je však důsledky tohoto osvětlení zmírnit. Mezi opatření patří např. snížení intenzity osvětlení, omezení času svícení, volit správný typ spektra, svítidla bez modré, azurové a zelené složky apod.
Přínosy a výstupy	Snížení negativního dopadu na životní prostředí i lidský organizmus. Snížení energetické náročnosti i finančních nákladů municipalit při provozu světelných soustav v obcích/městech. Správné nastavení světelných soustav může mít vliv i na bezpečnost osob, majetku a dopravy především ve večerních hodinách.
Indikátor	Pasporty veřejného osvětlení Dokument zaměřený na optimalizaci světelných soustav v obcích mikroregionu / v oblasti CHKO Žďárské vrchy

Strategický cíl 2: Zmírnění klimatických změn

Klimatické změny jsou procesy, které nezastavíme, můžeme však ovlivnit jejich průběh. Nejvhodnější způsob pro obce mikroregion jsou revitalizace veřejných prostranství, budování vodních prvků, které ochladí vzduch a s tím související i zachování biodiverzity v daných lokalitách. Tato opatření, která jsou níže rozepsána, mohou obce naplnit za pomoci různých dotačních titulů v rámci OPŽP a na které může dosáhnout i samotné DSO.

Opatření 2.1 – Revitalizace veřejných prostranství	
Popis	Předmětem opatření je revitalizace stávajících veřejných prostranství a budování nové veřejné zeleně. Cílem je zavedení vegetačních prvků do obcí a měst, podpora přírodního bohatství a veřejného zájmu na ochraně životního prostředí.

Přínosy a výstupy	Podpora životního prostředí a její zavedení do urbanizovaných částí mikroregionu Novoměstsko. Podpora zavedení nových odpočinkových míst. S úpravou veřejných prostranství ve většině případů souvisí i efektivní zadržování vod/využití dešťových vod v místech realizace projektů. Efektem může být také zatraktivnění míst pro obyvatele obcí.
Indikátor	Počet revitalizovaných míst. Počet vytvořených ploch veřejné zeleně.

Opatření 2.2 – Zadržování vody v krajině, podpora vzniku/obnovy vodních prvků

Popis	Vodní hospodářství v obcích i mimo obec a jemu zvyšující se pozornost je důsledkem především globálního oteplování. Vliv však na něj mají technologie zemědělských a lesních prací či průmysl. Vytváření vodních ploch, tůňek a revitalizace vodních toků, je v současné době nejbližší možností obcí, jak proti suchu s ohledem na životní prostředí bojovat.
Přínosy a výstupy	Zadržení vody v krajině pro výnosy a zdraví zemědělských plodin i ostatních rostlinných porostů a pro přežívání rostlinných a živočišných společenstev v přírodě. Dostatek vody v krajině vede mimo jiné také odpařováním k ochlazení lokálního prostředí. Ve většině případů představují vzniklé nové plochy zázemí pro živočichy a vegetaci.
Indikátor	Počet vzniklých míst, obnovených či upravených ploch

Opatření 2.3 – Podpora biodiverzity a podpora zachování původních druhů

Popis	Opatření 2.3 úzce souvisí s opatřením 1.1 i 1.2. Podpora bude průběžně realizována na základě vytvořené Koncepce rozvoje životního prostředí v obcích mikroregionu a možností dotačních titulů
-------	--

Přínosy a výstupy	Podpora životního prostředí, vytvoření podmínek pro zachování původních druhů S úpravou veřejných prostranství ve většině případů souvisí i již zmíněné efektivní zadržování vod v místech realizace projektů. Zachování přírodních druhů pro budoucí generace
Indikátor	Počet realizovaných projektů. Počet vytvořených míst podporující zachování biodiverzity

3.3 Energetika

3.3.1 Vize

Z pohledu fungování obcí v mikroregionu se energetika dotýká všech aktivit, které se v dané lokalitě dějí. Energie je spotřebovávána ve všech budovách i mimo ně, doznává změn včetně v poslední době zásadní přeměny struktury zdrojů energie. Je to především z toho důvodu, že většina stávajících zdrojů je neobnovitelná.

Proto se tato oblast zaměřuje na lokální problematiku související se zdroji energie a na možnosti, jak řešit zásobování energií a její spotřebu zejména v budovách vlastněných municipalitou.

Závislost na spotřebě energie vzrůstá. Na lokální úrovni je významné rozhodování o způsobu zásobování energií, a také potenciální možnost stát se jedním z producentů energie i z hlediska obcí.

Hlavním cílem je tedy vytvoření podmínek, které umožní trvalý rozvoj energetiky obcí v mikroregionu Novoměstsko a využívat nesporných výhod především obnovitelných zdrojů elektrické energie bez zbytečných ekonomických a byrokratických překážek. Za nezbytnou součást takových podmínek se považuje stabilní prostředí, funkční a nediskriminační legislativa a rozumná podpora ze strany státu, která bude dlouhodobě udržitelná a nebude znamenat neúměrnou finanční zátěž pro veřejné finance a odběratele elektřiny.

Cílem mikroregionu, potažmo obcí, je hledání energetických úspor vedoucí k systematickému provádění energetiky úsporných renovací – možnostmi jsou:

- Snižování energetických ztrát / využívání možného potenciálu budov
- Využití energie z odpadů
- Využití obnovitelných zdrojů energie
- Úsporný systém veřejných osvětlení
- Zpracování energetických koncepcí apod.

Neméně důležitá je také osvěta v této oblasti.

Podle výše uvedeného je možné problematiku energetiky DSO dělit na více priorit a jejich opatření:

3.3.2 Strategické cíle a opatření

ENERGETIKA	
Strategický cíl 1: Energetický management DSO	
Opatření 1.1	Zajištění odborného pracovníka v oblasti energetiky společného pro DSO
Opatření 1.2	Zpracování energetické koncepce a studie pro rozvoj území
Opatření 1.3	Příprava a realizace energeticky úsporných projektů
Strategický cíl 2: Plánování energetické soběstačnosti z obnovitelných zdrojů	
Opatření 2.1	Snížení spotřeby budov municipalit
Opatření 2.2	Využití solární energie
Opatření 2.3	Úsporný systém veřejného osvětlení

Strategický cíl 1: Energetický management DSO

S ohledem na hlavní cíle energetiky v oblasti mikroregionu Novoměstsko, tedy hledání energetických úspor vedoucí k systematickému provádění energetiky úsporných renovací, je nutné si uvědomit, že se v dnešní době netýká už jen municipalit. Ve většině případů tvoří výdaje na energii a vodu v obcích či městech 8-12% celkových provozních nákladů a právě energetický management je soubor opatření, který pomáhá tyto výdaje snižovat. Jde o proces plánovaný, založený na principu neustálého zlepšování, což je cílem nejen DSO novoměstsko, ale všech.

Cílem v rámci energetického managementu pro oblast Novoměstska je:

- Zajištění odborného pracovníka v oblasti energetiky společného pro DSO
- Zpracování energetické koncepce a studie pro rozvoj území
- Příprava a realizace energeticky úsporných projektů

V současnosti se Mikroregion Novoměstsko podílí na společném nákupu energií ve spolupráci se společností FIN servis a.s., která je na téma energetiky zaměřena.

Opatření 1.1 - Zajištění odborného pracovníka v oblasti energetiky společného pro DSO	
Popis	Pro vyhodnocení stavu energetické situace mikroregionu je nutná znalost podkladů a pomoc odborníka v dané oblasti. Možností, jak tuto situaci řešit, je nákup energií prostřednictvím burzy – tuto činnost většinou zastává burzovní makléř nebo osoba s odbornými znalostmi.
Přínosy a výstupy	Výstupem je zajištění energetického managementu prostřednictvím odborného pracovníka. Získaná data o zdrojích energie v dané lokalitě (zejména o spotřebě energie v jednotlivých objektech (určená k dalším analýzám). Finanční náklady na společného pracovníka budou rozloženy dle počtu obcí, což může snížit i finanční náročnost jeho zaměstnání.
Indikátor	Odborný pracovník v oblasti energetiky pro DSO Kvalitně zpracované dokumenty – podklady pro vyhodnocení energetického stavu obcí.

Opatření 1.2 - Zpracování energetické koncepce a studie pro rozvoj území	
Popis	Energetická koncepce a studie pro rozvoj území představuje rozsáhlý dokument, posuzující energetické potřeby budov a vnitřních technologií jako celku. Dokument obsahuje také návrh možností, jimiž je možné budovy energiemi zásobovat (mimo běžné způsoby zásobování).
Přínosy a výstupy	Určení nejvýhodnějších způsobů zásobování veřejných budov/technologií energiemi. Inovativní řešení pro budoucí chod municipalit. Zavádění úsporných technologií a metod, např EPC.
Indikátor	Dokument energetické koncepce a studie

Opatření 1.3 - Příprava a realizace energeticky úsporných projektů

Popis	<p>Úzce souvisí s opatřením 2.2 – Zpracování energetické koncepce a studie pro rozvoj území.</p> <p>Na základě dokumentů vytvořených právě zpracováním koncepcí je DSO, případně jednotlivým obcím, umožněno použít tyto dokumenty jako stavební kámen pro přípravu projektů.</p> <p>Projekty v oblasti energetiky musí být odborně zpracovány nejen s ohledem na jejich náročnost, ale také z důvodu dlouhodobého dopadu.</p>
Přínosy a výstupy	<p>Efektivní výstup s ohledem na dlouhodobé řešení hospodaření municipalit s energetikou.</p> <p>Realizace investičních úsporných opatření v existující budově, areálu nebo jiné provozní jednotce</p>
Indikátor	<p>Kvalitně zpracované projekty Projekty s efektivním zaměřením / tématem</p>

Strategický cíl 2: Plánování energetické soběstačnosti z obnovitelných zdrojů

Z důvodu vysokých provozních nákladů na obcích mikroregionu se často řeší otázka, jestli odběr energetické komodity ze sítě nemá být nahrazen vlastním zdrojem energie. Zde je nutné brát v potaz, nutnost splnění legislativních požadavků pro jejich provozování, ale také je nezbytné převzít zodpovědnost řešení při odpojení od sítě za výpadky při zásobování energií. V případě dílčí energetické soběstačnosti je nutné počítat s vyššími distribučními poplatky při odběru energie ze sítě. Ekonomika hraje v energetice podstatnou roli.

Z již uvedených důvodů obce usilují o zapojení mezi producenty energie pro vlastní spotřebu. Jde o výzvu vyvolávanou na jedné straně legislativními podněty Evropské Unie, na druhé straně je vývoj ovlivněn růstem cen energie, stejně jako dalších materiálových zdrojů, a také technologickými možnostmi využívat obnovitelné zdroje energie (OZE). Nová řešení mají zcela jistě své výhody, ovšem přinášejí také rizika.

Nejvhodnější variantou z obnovitelných zdrojů se jeví solární energie, kterou je možné následně využít ke snížení energetické náročnosti nejen budov, ale i k provozu technologií municipalit (např. systém veřejného osvětlení). Plánování energetické soběstačnosti v Mikroregionu Novoměstsko je opřeno o následující opatření.

Opatření 2.1 - Snížení spotřeby budov municipalit	
Popis	Realizace energeticky úsporných opatření, např. využití solární energie (vazba na opatření 1.1), zateplení budov včetně výměny oken a využívání energeticky úsporných spotřebičů
Přínosy a výstupy	Snížení energetické náročnosti budov, zvýšení finančních úspor Monitoring spotřeby energie v konkrétních časových úsecích
Indikátor	Snížení spotřeby energií v měřitelných jednotkách (kW/rok) Zvýšení úspory nákladů (v Kč)

Opatření 2.2 - Využití solární energie	
Popis	Instalace nových obnovitelných zdrojů energie – v tomto případě fotovoltaické elektrárny, na veřejné budovy obcí.
Přínosy a výstupy	Přínosem je především využití obnovitelného zdroje se značným omezením finanční náročnosti provozu veřejných budov. Finanční návratnost počáteční investice.
Indikátor	Zpracování územní energetické koncepce Počet instalovaných fotovoltaických elektráren

Opatření 2.3 - Úsporný systém veřejného osvětlení	
Popis	Cílem opatření je energetická úspora a efektivní svícení, vhodné je časové nastavení světelných soustav a v místech odlehlých od centra světelných soustav využití pouličních lamp využívající solární energii.
Přínosy a výstupy	Úspora energií Snížení energetické náročnosti systému světelných soustav Snížení světelného znečištění
Indikátor	Pasport veřejného osvětlení Snížení spotřeby energií v měřitelných jednotkách (kW/rok) Zvýšení úspory nákladů (v Kč)

3.4 Odpadové / oběhové hospodářství

3.4.1 Vize

Vzhledem k tomu, že nelze předejít vzniku odpadu, je nutné řešit způsoby, jak s ním nakládat. Činnosti s tím související lze pojmenovat jako „odpadové hospodářství“ - představuje činnost zabývající se způsoby nakládání s odpady a následnou péčí o místo, kde jsou odpady trvale uloženy. Odpadové hospodářství je založeno na hierarchii odpadového hospodářství, podle níž je prioritou předcházení vzniku odpadu označováno termínem „oběhové hospodářství“ nebo také cirkulární ekonomika. Jde o koncept, který je integrální součástí udržitelného rozvoje a který je ukotven v české i evropské legislativě.

V současnosti nakládání s odpady upravuje zákon č. 541/2020 Sb., odpadech, který je účinný od 1. 1. 2021. Zákon stanovuje práva a povinnosti osobám v oblasti odpadového hospodářství a prosazuje základní principy oběhového hospodářství, ochrany životního prostředí a zdraví lidí při nakládání s odpady. Dalšími zákony se dále upravují například nakládání s výrobky s ukončenou životností nebo nakládání s odpady z obalů, atd...

Oběhové hospodářství ve své podstatě představuje způsob výroby a spotřeby, který díky opětovnému používání nebo recyklaci opravování, repasování, sdílení či pronajímání zhodnocuje již existující nevyužité výrobky, suroviny a materiály představující odpady, nebo alespoň jejich komponenty. Díky tomu se prodlužuje životní cyklus produktů a minimalizuje odpad, jde tedy o určitou formu zhodnocení odpadového materiálu s ohledem na minimální zatížení životního prostředí kolem nás. Pojem „odpadový materiál“ je velmi široký a zahrnuje nejen běžný odpad z domácností, ale také odpad průmyslový, jako například kaly, prach z pecí, plyny, kyseliny apod.

Zavádění oběhového hospodářství má velký vliv především na zpomalení využívání přírodních zdrojů, které stávají stále více vzácnějšími, ale také omezuje narušení krajiny a limituje ztráty biologické rozmanitosti. Zároveň jsou snižovány například emise skleníkových plynů, které jsou také velmi aktuálním tématem.

Zásadním způsobem, jak využít odpady především z postavení obce, je jejich třídění a optimalizace sběrné sítě, minimalizace ukládání odpadů na skládky a důsledné využívání institutu zpětného odběru.

3.4.2 Strategické cíle a opatření

ODPADOVÉ / OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	
Strategický cíl 1: Odpadové/oběhové hospodářství v mikroregionu Novoměstsko	
Opatření 1.1	Koncepce snížení zátěže životního prostředí
Opatření 1.2	Podpora přecházení vzniku odpadů
Opatření 1.3	Rozšíření sítě ČOV
Strategický cíl 2: Způsoby nakládání s odpady	
Opatření 2.1	Zvýšení separace odpadů, sběrné dvory, RE-USE
Opatření 2.2	Zvýšení materiálového a energetického využití odpadů
Opatření 2.3	Separace a zpracování dřevěného odpadu
Opatření 2.4	Zpracování a hygienizace kalů z ČOV

Strategický cíl 1: Odpadové/oběhové hospodářství v mikroregionu Novoměstsko

Opatření 1.1 – Koncepce snížení zátěže životního prostředí	
Popis	Pro vývoj životního zázemí současné společnosti je důležité minimalizovat zátěže životního prostředí, tzn. snížit vliv dopravy, kontaminace vod, znečištění ovzduší apod... Za tímto účelem je v první řadě nutné zpracovat koncepci - pro oblast mikroregionu Novoměstsko je vhodné zpracování koncepce celé oblasti a následně na část mikroregionu spadající do oblasti CHKO Žďárské vrchy.
Přínosy a výstupy	Výstupem zpracované koncepce jsou návrhy podpory snížení vlivu odpadů na životní prostředí. Návrhy realizovatelných projektů, které mohou být podpořeny dotačními tituly Vyšší podíl obcí na procesu snižování odpadů a podpora cirkulární ekonomiky
Indikátor	Zpracovaný dokument

Opatření 1.2 – Podpora přecházení vzniku odpadů	
Popis	<p>Podporou předcházení vzniku odpadů bude podpořena cirkulární ekonomika odpadového hospodářství. Cílem je zajistit využitelnost potenciálních odpadů, snaha o zvýšení separace odpadů a rozšíření druhů tříděných odpadů v obci. Opatření se vztahuje i na podporu domácího kompostování.</p> <p>V souvislosti s podporou cirkulární ekonomiky souvisí osvěta v této oblasti – opatření tedy cílí také na propagaci tématu a zajištění informací pro původce odpadu (občany, společnosti apod.) např. formou vzdělávacích programů ve školních zařízeních nebo informační letáky.</p>
Přínosy a výstupy	<p>Vznik opatření a návrhů projektů, která mohou obce realizovat.</p> <p>Nákup kontejnerů a kompostérů pro obce</p> <p>Podpora informovanosti původců odpadu (školící programy, informační tabule o způsobu třídění apod.)</p> <p>Efektivnější odpadové hospodářství obce úzce souvisí i se snížením finančních nákladů.</p>
Indikátor	<p>Množství vytríděného nebo opět využitelného odpadu v t.</p> <p>Zavádění kompostérů do domácností</p> <p>Množství propagačních akcí a informačních letáků</p> <p>Množství vzniklých nových sběrných míst typu RE-USE či kontejnerů pro další, nové separované odpady (např. dřevní o.)</p>

Opatření 1.3 – Rozšíření sítě ČOV	
Popis	<p>Cílem opatření je podpora výstavby ČOV a rozvoj sítě kanalizací v obcích mikroregionu Novoměstsko. Vzhledem k členitosti území je podporována i výstavba domácích ČOV</p>
Přínosy a výstupy	<p>Produktem z ČOV bude upravený stabilizovaný hygienický kal, který splní i při dlouhodobém uskladnění za vhodných podmínek požadavky nové legislativy.</p>
Indikátor	<p>Množství vybudovaných ČOV</p> <p>Množství intenzifikovaných ČOV</p>

Strategický cíl 2: Způsoby nakládání s odpady

Opatření 2.1 – Zvýšení separace odpadů, sběrné dvory, RE-USE	
Popis	<p>Předmětem je podpora zvyšování separace odpadů a snižování finanční náročnosti odpadového hospodářství obcí.</p> <p>Podpora je orientovaná i na vznik nových sběrných dvorů či realizace RE-USE center určených k odkládání opotřebovaných produktů pro jejich další využití.</p>
Přínosy a výstupy	<p>Zvýšená separace odpadů, ve spolupráci se společností EKO-KOM a.s. i finanční podpora za třídění odpadů.</p> <p>Snížení zatížení životního prostředí</p> <p>Předcházení vzniku odpadů formou odkládání opětovně použitelného „odpadu“ do míst – např. RE-USE centrum</p>
Indikátor	<p>Množství vytríděných odpadů (v t.)</p> <p>Snížení finančních nákladů na odpadové hospodářství</p> <p>Množství zrealizovaných projektů, vytvoření RE-USE</p>

Opatření 2.2 – Zvýšení materiálového a energetického využití odpadů	
Popis	Souvisí s opatřením 2.1 – Zvýšení separace odpadů, sběrné dvory, RE-USE. Přednostně
Přínosy a výstupy	<p>Vznik sběrných dvorů a RE-USE center</p> <p>Podpora výstavby kompostáren a spaloven</p> <p>Snížení zátěže životního prostředí a snížení množství nezpracovatelného odpadu</p>
Indikátor	<p>Počet vzniklých míst - sběrné dvory, RE-USE centra</p> <p>Množství využitelného odpadu</p>

Opatření 2.3 – Separace a zpracování dřevěného odpadu	
Popis	Rozšíření separace SKO o dřevěný odpad, který bude v požadované podobě určen k dalšímu zpracování. V současné době je v jednání spolupráce se společností Kronospan a.s., která s dřevěného separátu vyrábí desky pro využití především v nábytkářském průmyslu.
Přínosy a výstupy	Zvýšení separace SKO. Předcházení vzniku odpadu s následným zpracováním. Vytvoření nového produktu k dalšímu využití
Indikátor	Množství zpracovaného dřevního separátu. Množství nově vzniklého produktu.

Opatření 2.4 – Zpracování a hygienizace kalů z ČOV	
Popis	Cílem opatření je optimalizace kalové koncovky ČOV, která je svázaná s funkcí biologického stupně stávajících ČOV s ohledem na novou platnou legislativu, a vybudování míst pro přejímku tekutých odpadů.
Přínosy a výstupy	Produktem z ČOV bude upravený stabilizovaný hygienický kal, který splní i při dlouhodobém uskladnění za vhodných podmínek požadavky nové legislativy.
Indikátor	Množství zpracovaného hygienického kalu Množství kalových koncovek v území mikroregionu

3.5 Dobré vládnutí a Financování

3.5.1 Vize

DSO disponuje určitými zdroji, kapacitami a vnějšími kontakty, které jsou do značné míry omezené. Musí se proto snažit o co nejúčelnější využití toho, co má k dispozici pro co nejúplnější dosažení svých cílů. Prioritou Mikroregionu je proto v rámci cílů této kapitoly snažit o optimalizaci fungování mikroregionu a zefektivnit meziobecní spolupráci. Toho může dosáhnout rozumným využitím svých finančních a lidských zdrojů a dále optimalizací svých vnitřních a vnějších vztahů a procesů. Mezi základní prostředky, jak výše zmíněného dosáhnout, patří hlavně využití informačních a komunikačních technologií, rozvoj eGovernmentu, řízení kvality a užívání dobré praxe.

Pro plánování a realizaci efektivní správy DSO je ovšem potřeba, aby si členské obce uvědomovaly význam členství a aktivně sdílely nástroje i prostředky a zkušenosti – jsou základními kameni organizace, které mají nejvyšší podíl na výsledku rozvoje DSO.

Základními předpoklady k realizaci SMART řešení je především zajištění jejich proveditelnosti a hledání optimálních zdrojů financování. V této činnosti zde hraje roli velikost obcí – na většině území jsou malé obce, často rozprostřeny do většího území.

3.5.2 Strategické cíle a opatření

DOBŘÉ VLÁDNUTÍ A FINANCOVÁNÍ	
Strategický cíl 1: Dobré vládnutí	
Opatření 1.1	Efektivní správa DSO, vzdělávání obcí
Opatření 1.2	Pomoc při projektové a strategické administrativě
Strategický cíl 2: Efektivní financování	
Opatření 2.1	Optimální zdroje financování ve vybraných oblastech

Strategický cíl 1: Dobré vládnutí

Dobré vládnutí souvisí s identifikací podmínek a procesů, které mají vést k naplnění daných cílů. Účelem jen pak zajistit udržitelný rozvoj v dané oblasti, a to za aktivní

pomoci obyvatel, kteří jsou plně informováni o tom, jak mohou ovlivnit realizaci plánů ve své obci. Právě komunikace s veřejností povede k optimalizaci veřejné správy a bude tak napomáhat k lepší realizaci daných projektů.

V případě mikroregionu Novoměstska jde především o meziobecní spolupráci a spolupráci s Krajským úřadem Kraje Vysočina v případě menších projektů a v rámci vyšších cílů pak spolupráce s ministerstvy. Účelem je následně zajistit udržitelný rozvoj v daných oblastech, a to nejen ve vlastní režii, ale především za aktivní pomoci ostatních účastníků a obyvatel, kterých se daná záležitost dotýká.

Opatření 1.1 – Efektivní správa DSO, vzdělávání obcí	
Popis	Cílem opatření je zvýšení vzdělání úředníků a zástupců jednotlivých obcí v jednotlivých oblastech, ale také pracovníků DSO tak, aby byly schopny obcím poskytnout služby na odpovídající úrovni. Opatření zahrnuje také tvorbu strategií rozvoje DSO a které vychází z aktuálních potřeb obcí Mikroregionu.
Přínosy a výstupy	Zajištění vyšší kvalifikace zastupitelů a zaměstnanců územně správních celků a zvýšení kvality služeb, které jsou poskytovány obyvatelům daných municipalit.
Indikátor	Počet školení a vzdělávacích akcí. Počet vzdělaných zastupitelů a zaměstnanců. Množství vypracovaných dokumentů.

Opatření 1.2 – Pomoc při projektové a strategické administrativě	
Popis	Stanovení systému zpracování projektových a strategických dokumentů, monitorování stavu a jejich aktualizace. Opatření zahrnuje také tvorbu strategií rozvoje DSO a přípravu projektů a které vychází z aktuálních potřeb obcí Mikroregionu.
Přínosy a výstupy	Zajištění vyšší kvalifikace zastupitelů a zaměstnanců územně správních celků a zvýšení kvality služeb, které jsou poskytovány obyvatelům daných municipalit.
Indikátor	Počet školení a vzdělávacích akcí. Počet vzdělaných zastupitelů a zaměstnanců. Množství vypracovaných dokumentů.

Strategický cíl 2: Efektivní financování

Při přípravě a realizaci projektů je nutné znát finanční možnosti žadatele, resp. možné zdroje financování plánovaných akcí. Vzhledem k tomu, že se Mikroregion skládá převážně z malých obcí s omezenými rozpočty, je předpokladem investování projektů z více zdrojů. Důležitým aspektem jsou dotační možnosti a zároveň případná pomoc obcím se zpracováním dokumentace. Úkolem DSO je tedy zajištění proveditelnosti plánovaných SMART řešení a hledání finančních zdrojů, které napomohou k jejich uskutečnění. Za tímto účelem je stanoveno opatření 2.1. – Optimální zdroje financování ve vybraných oblastech – tedy v oblasti životního prostředí, energetiky a odpadového/oběhového hospodářství.

Opatření 2.1 – Optimální zdroje financování ve vybraných oblastech	
Popis	Zmapování dostupných zdrojů financování projektů v oblastech životního prostředí, energetiky a odpadového hospodářství.
Přínosy a výstupy	Podpora projektů z konkrétních dotačních titulů dle vyhlášených výzev. Zjištění možností vlastního financování, případně způsobů spolufinancování. Monitoring investic v průběhu realizace
Indikátor	Efektivní využití finančních zdrojů Optimalizace nákladů

4. Implementační část

4.1 Implementační struktura a systém řízení implementace

Implementační část dokumentu navazuje na část strategickou, kde jsou popsány jednotlivé hlavní strategické cíle Mikroregionu Novoměstsko. Z hlediska časového horizontu implementační část dokumentu mapuje realizaci strategických cílů a opatření, jejich rozpočty, zdroje financování, monitoring apod..

V rámci této části je sestaven hrubý implementační plán a stanoven způsob realizace jednotlivých opatření, potažmo cílů, prostřednictvím systému řízení implementace.

Struktura Implementačního plánu je následující:

- plán realizace aktivit
- časový harmonogram
- rozpočet a zdroje financování
- systém monitorování naplňování cílů strategie, systém evaluace
- systém řízení rizik a předpoklady realizace strategie

Výše uvedená struktura implementačního plánu bude na následujících stránkách uvedena ke konkrétním opatřením jednotlivých strategických cílů.

K úspěšné realizaci strategie SMART je zapotřebí v oblasti mikroregionu Novoměstska k optimálním podmínkám zajistit koordinátora projektů, který by zpracoval celou strukturu implementačního plánu k projektu.

STRATEGICKÝ CÍL	PRIORITA
Krajinné a územní plánování, podpora životního prostředí	1.1 Koncepce rozvoje životního prostředí v obcích mikroregionu
	1.2 Zajištění podmínek pro původní druhy ekosystému
	1.3 Snížení světelného znečištění
Zmírnění klimatických změn	2.1 Revitalizace veřejných prostranství
	2.2 Podpora vzniku/obnovy vodních prvků, zadržování vody v krajině
	2.3 Podpora biodiverzity a podpora zachování původních druhů
Energetický management DSO	1.1 Zajištění odborného pracovníka v oblasti energetiky společného pro DSO
	1.2 Zpracování energetické koncepce a studie pro rozvoj území
	1.3 Příprava a realizace energeticky úsporných projektů
Plánování energetické soběstačnosti z obnovitelných zdrojů	2.1 Snížení spotřeby budov municipalit
	2.2 Využití solární energie
	2.3 Úsporný systém veřejného osvětlení
Odpadové/oběhové hospodářství v mikroregionu Novoměstsko	1.1 Koncepce snížení zátěže životního prostředí
	1.2 Podpora přecházení vzniku odpadů
	1.3 Zpracování kalů z ČOV v CHKO
Způsoby nakládání s odpady	2.1 Zvýšení separace odpadů, sběrné dvory, RE-USE
	2.2 Zvýšení materiálového a energetického využití odpadů
	2.3 Separace a zpracování dřevěného odpadu
	2.4 Rozšíření sítě ČOV, zpracování a hygienizace kalů
Dobré vládnutí	1.1 Efektivní správa DSO, vzdělávání obcí
	1.2 Pomoc při projektové a strategické administrativě
Efektivní financování	2.1 Optimální zdroje financování ve vybraných oblastech

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Strategický cíl 1, opatření 1.1 – Koncepce rozvoje životního prostředí v obcích mikroregionu

Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, krajské dotace
System monitorování	Vypracování koncepce rozvoje životního prostředí v obcích mikroregionu Novoměstsko
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace

Strategický cíl 1, opatření 1.2 – Zajištění podmínek pro původní druhy ekosystému

Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, krajské dotace
System monitorování	Sledování počtu projektů zabývajících se původními druhy ekosystému
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace

Strategický cíl 1, opatření 1.3 – Snížení světelného znečištění	
Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, krajské dotace
Systém monitorování	Vypracování koncepce veřejného osvětlení s odkazem na legislativní omezení, pasport veřejného osvětlení, naplnění technických parametrů světelných soustav
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace

Strategický cíl 2, opatření 2.1 – Revitalizace veřejných prostranství	
Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, krajské dotace
Systém monitorování	Sledování počtů zpracovaných projektů veřejných prostranství zaměřené na zelenou infrastrukturu (modrou i zelenou složku) , ozelenění, biodiverzitu a související opatření v řešeném území nezbytná pro rozvoj a zlepšení kvality ekosystémových služeb měst a obcí
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace

Strategický cíl 2, opatření 2.2 – Podpora vzniku/obnovy vodních prvků, zadržování vody v krajině	
Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, krajské dotace
System monitorování	Sledování počtů zpracovaných projektů týkajících se zadržování vody v krajině, hospodaření s dešťovou vodou, vznikem a obnovou nádrží, stavbou rybníků a budováním mokřad, tůní či remízků
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace

Strategický cíl 2, opatření 2.3 – Podpora biodiverzity a podpora zachování původních druhů	
Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, krajské dotace
System monitorování	Sledování počtu projektů zabývajících se biodiverzitou a podporou zachování původních druhů
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace

ENERGETIKA

Strategický cíl 1, opatření 1.1 – Zajištění odborného pracovníka v oblasti energetiky společného pro DSO

Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, MPO krajské dotace
System monitorování	Monitorování zájmu obcí o zajištění odborného pracovníka v oblasti energetiky
Rizika a předpoklady	Rizika spojená se zimním obdobím či nepříznivým počasím, finanční náročnost.

Strategický cíl 2, opatření 1.2 – Zpracování energetické koncepce a studie pro rozvoj území

Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, MPO krajské dotace
System monitorování	Vypracování energetické koncepce, studie pro rozvoj území v mikroregionu Novoměstsko
Rizika a předpoklady	Rizika spojená se zimním obdobím či nepříznivým počasím, finanční náročnost.

Strategický cíl 2, opatření 1.3 – Příprava a realizace energeticky úsporných projektů	
Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, MPO krajské dotace
Systém monitorování	Sledování počtu projektů zaměřených na energeticky úsporné projekty
Rizika a předpoklady	Rizika spojená se zimním obdobím či nepříznivým počasím, finanční náročnost.

Strategický cíl 2, opatření 2.1 – Snížení spotřeby budov municipalit	
Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, MPO krajské dotace
Systém monitorování	Sledování počtu projektů zaměřených na snižování spotřeby obecních budov
Rizika a předpoklady	Rizika spojená se zimním obdobím či nepříznivým počasím, finanční náročnost.

Strategický cíl 2, opatření 2.2 – Využití solární energie	
Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, MPO krajské dotace
Systém monitorování	Sledování počtu projektů zaměřených na využití solární energie na obcích v mikroregionu
Rizika a předpoklady	Rizika spojená se zimním obdobím či nepříznivým počasím, finanční náročnost.

Strategický cíl 2, opatření 2.3 – Úsporný systém veřejného osvětlení	
Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, MPO krajské dotace
Systém monitorování	Zajištění splnění nastavených parametrů v rámci plánování projektu
Rizika a předpoklady	Rizika spojená se zimním obdobím či nepříznivým počasím, finanční náročnost.

ODPADOVÉ / OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Strategický cíl 1, opatření 1.1 – Koncepce snížení zátěže životního prostředí

Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, krajské dotace
Systém monitorování	Vypracování koncepce týkající se snížení zátěže životního prostředí v mikroregionu Novoměstsko
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace, legislativní podmínky

Strategický cíl 1, opatření 1.2 – Podpora přecházení vzniku odpadů

Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, krajské dotace
Systém monitorování	Sledování počtu projektů zaměřených na předcházení vzniku odpadů na obcích v mikroregionu
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace, legislativní podmínky

Strategický cíl 1, opatření 1.3 – Rozšíření sítě ČOV	
Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, krajské dotace
Systém monitorování	Sledování počtu zpracovaných projektů zaměřených na rozšíření sítě ČOV
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace, legislativní podmínky

Strategický cíl 2, opatření 2.1 – Zvýšení separace odpadů, sběrné dvory, RE-USE	
Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, krajské dotace
Systém monitorování	Sledování počtu projektů zaměřených na zvýšení separace odpadů, sběrných dvorů a RE-USE center na obcích
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace, legislativní podmínky

Strategický cíl 2, opatření 2.2 – Zvýšení materiálového a energetického využití odpadů	
Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, krajské dotace
Systém monitorování	Zajištění splnění nastavených parametrů v rámci plánování projektu
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace, legislativní podmínky

Strategický cíl 2, opatření 2.3 – Separace a zpracování dřevěného odpadu	
Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, krajské dotace
Systém monitorování	Zajištění splnění nastavených parametrů v rámci plánování projektu
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace, legislativní podmínky

Strategický cíl 2, opatření 2.4 – Zpracování a hygienizace kalů z ČOV	
Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti z OPŽP, MŽP, krajské dotace
System monitorování	Zajištění splnění nastavených parametrů v rámci plánování projektu
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace, legislativní podmínky

DOBŘÍ VLÁDNUTÍ A FINANCOVÁNÍ

Strategický cíl 1, opatření 1.1 – Efektivní správa DSO, vzdělávání obcí

Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti
System monitorování	Zpětná vazba od obcí, počet zpracování dotací / rok
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace, legislativní podmínky

Strategický cíl 1, opatření 1.2 – Pomoc při projektové a strategické administrativě

Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti
System monitorování	Zpětná vazba od obcí, počet zpracování dotací / rok
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace, legislativní podmínky

Strategický cíl 2, opatření 2.1 – Optimální zdroje financování ve vybraných oblastech	
Plán realizace aktivit	Plán je odvislý od počtu zapojených obcí
Časový harmonogram	V rámci programového období 2021 – 2027, případně dle zájmu obcí a vyhlášených dotačních možností
Rozpočet a zdroje financování	Rozpočet obce / DSO, dotační možnosti
System monitorování	Zpětná vazba od obcí, počet zpracování dotací / rok
Rizika a předpoklady	Malý zájem obcí, finanční náročnost, dlouhodobá realizace, legislativní podmínky

5. Shrnutí a závěr

Dokument „Strategický dokument SMART Česko v Mikroregionu Novoměstsko“ byl vypracován na základě spolupráce DSO se Svazem měst a obcí ČR v rámci projektu „Realizace SMART Česko v praxi obcí a měst“ (reg. číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0016927).

Cílem projektu bylo rozvedení konceptu SMART Česko do praktické roviny potřeb obcí a měst v mikroregionu Novoměstsko a poukázat na možnost zavedení SMART řešení i v našem mikroregionu do jednotlivých obcí v rámci společných projektů.

Koncept SMART Česko je pro území mikroregionu Novoměstsko zaměřen na oblasti:

- Životní prostředí
- Energetika
- Odpadové / oběhové hospodářství

SMART projekty by měly v daných oblastech představovat zavádění inovativních postupů řešení běžných, avšak dlouhodobých problémů municipalit, které i přes určité překážky představují efektivní řešení.

K výše uvedeným oblastem je však nutné zaměřit se i na oblast dobrého vládnutí a financování, bez nichž by nebylo možné SMART řešení a projekty realizovat.

Strategický dokument a cíle DSO jsou všeobecné, je potřeba zohlednit požadavky všech obcí, které jsou různorodé a jejich akční plány, včetně projektových záměrů, se také ve většině obcí neshodují. V možnostech Mikroregionu Novoměstsko, co se realizace projektů týká, je seznamování obcí s vyhlášenými výzvami, z nichž je možné finanční prostředky čerpat – v závislosti na této skutečnosti si sami zástupci obcí rozhodnou, jestli je pro ně v danou chvíli vhodné výzev využít a do jaké míry mají zájem se do společného projektu zapojit.

Seznam zkratk a definic

Zkratky

SMART: akronym používaný pro spojení slov „Sustainability, Mobility, Affordability, Resilience and Technology“.

ČSÚ: Český statistický úřad

ORP: Obvod s rozšířenou působností

DSO: Dobrovolný svazek obcí

CHKO: Chráněná krajinná oblast

MAS: Místní akční skupina

EZFRV: Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

ENRF: Evropský námořní a rybářský fond

EK: Evropská komise

FN: Finanční nástroj

SFŽP: Státní fond životního prostředí

OPŽP: Operační program Životního prostředí, tj. dotační program se zdrojem prostředků z Evropské Unie

MPO: Ministerstvo průmyslu a obchodu, tj. ústřední státní instituce pro oblast průmyslu a obchodu, tedy také energetiky

MŽP: Ministerstvo pro životní prostředí

EFEKT: dotační program administrovaný MPO na podporu úspor energie

VO: veřejné osvětlení

ŽP: životní prostředí

NPO: Národní plán obnovy

LIGHTPUB: Program zaměřený na podporu rekonstrukce a modernizace soustav veřejného osvětlení s možností instalace inovativních prvků.

EPC: Energy Performance Contracting, tj. poskytování energetických služeb se zaručeným výsledkem, což je způsob realizace a obvykle také financování energeticky úsporných projektů

OZE: obnovitelné zdroje energie, tj. například fotovoltaické elektrárny, větrné energetické parky, biomasové zdroje tepla apod.

CAPEX: Kapitálové náklady (často se používá zkratka CAPEX z anglického capital expenditures), jinak také kapitálové výdaje nebo investiční náklady, jsou náklady obchodní společnosti na pořízení nového a obnovu starého (nejen) fyzického majetku, jako např. zařízení, nemovitosti, průmyslové a technické vybavení.

OPEX: Operational Expenditures jsou neinvestiční, běžné provozní výdaje firmy.

FVE: fotovoltaická elektrárna

FV: fotovoltaika

ČOV: Čistírna odpadních vod

Definice

Municipalita: obec, samosprávná správní jednotka

Kohezní politika: politika, která vyjadřuje potřebu zabezpečit doložitelnost soudržné politiky právě vykazovanými výsledky

Energy Performance Contracting: poskytování energetických služeb se zaručeným výsledkem, což je způsob realizace a obvykle také financování energeticky úsporných projektů

Komunitní energetika: energetika řešená v rámci určité komunity, která je založená za účelem optimalizace dodávek a spotřeby energie pro členy dané komunity

Solární energetika: energetika, jejíž zdroj je sluneční záření (obnovitelný zdroj energie)

Modrozelená energetika: Modro-zelená infrastruktura či jen zelená infrastruktura je síť prvků budovaných v harmonii s přírodou, nejčastěji ve městech pro řešení urbanistických a klimatických problémů spadající pod urbální ekologii

ENERGov – Energetická účinnost ve veřejných budovách, která představuje podporu komplexních opatření ke zlepšení energetické účinnosti a využití obnovitelných a nízkoemisních zdrojů ve veřejných budovách, budovách státu a veřejné infrastruktuře.

Re-Use: vyhrazené místo na sběrném dvoře (například kontejner), kam obsluha dvora odkládá věci, které by ještě mohly sloužit dál

Relevantní zdroje informací

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2019/944/EU o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32009L0072>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32009L0028>

Zákon č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií v platném znění – <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-406>

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-406>

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SMART Česko

Zákon č. 165/2012 Sb. o podporovaných zdrojích energie v platném znění –

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-165>

<https://www.prumyslovaekologie.cz/info/lze-ziskat-dotaci-na-projekt-energetickeho-vyuziti-odpadu-ano->

Energetický management pro veřejnou správu – příručka pro energetické manažery – <https://www.mpo-efekt.cz/cz/programy-podpory/efekt/publikace/82210>

Obec 2030 - <https://obec2030.cz/>

Regam: <http://www.regam.cz/>

Woltair: <https://www.woltair.cz/>

<https://www.obcevsociny.cz/isnov/>

https://www.mzp.cz/cz/plneni_povinnosti_pokyn_odpady

https://www.mzp.cz/cz/kaly_cistiren_odpadnich_vod

[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/plneni_povinnosti_pokyn_odpady/\\$FILE/OO DP Pokyn NZ Prechodna ust Final-04012021.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/plneni_povinnosti_pokyn_odpady/$FILE/OO_DP_Pokyn_NZ_Prechodna_ust_Final-04012021.pdf)

<https://prvk.kr-vysocina.cz/prvk/mapy/kanalizace>

<https://zakra.cz/blog/jak-nalozit-s-vodou-z-cisticky-odpadnich-vod/>

[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/plneni_povinnosti_pokyn_odpady/\\$FILE/OO DP Pokyn NZ Prechodna ust Final-04012021.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/plneni_povinnosti_pokyn_odpady/$FILE/OO_DP_Pokyn_NZ_Prechodna_ust_Final-04012021.pdf)

<https://www.ravos-sro.cz/vse-o-vode/odpadni-voda/>

<https://www.caoh.cz/aktuality/zmeny-v-nakladani-s-kaly-z-cistiren-odpadnich-vod.html>